

**RAZGLEDI**

## **DEMOGRAFSKI RAZVOJ KOROŠKE MED LETOMA 1948 IN 1996**

AVTOR

**Dimitrij Krajnc**

Naziv: mag., profesor geografije in zgodovine, mladi raziskovalec

Naslov: Oddelek za geografijo Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru, Koroška cesta 160, 2000 – Maribor, Slovenija

E-pošta: dimitrij.krajnc@amis.net

Telefon: 02 229 36 55

Faks: 02 251 81 80

UDK: 314(497.4 Koroška)

COBISS: 1.02

IZVLEČEK

**Demografski razvoj Koroške med letoma 1948 in 1996**

Prispevek prikazuje demografski razvoj Koroške med letoma 1948 in 1996. Prikazali smo demografski razvoj Koroške in njenih občin ter ga primerjali z demografskih razvojem Slovenije. Omejili smo se predvsem na gibanje števila prebivalcev, rodnost, umrljivost, naravni prirastek in starostno sestavo prebivalstva.

KLJUČNE BESEDE

geografija prebivalstva, demografski razvoj, Koroška, Slovenija

ABSTRACT

**Demographic development of Carinthia for the period 1948 to 1996**

Presented is the development of Carinthia population for the period 1948 to 1996. We described the demographic development of Carinthia and its communes. We also compared the demographic development in Carinthia with demographic development in Slovenia. The main stress in research was on number of population, fertility, mortality, natural increase and age structure of population.

KEY WORDS

population geography, demographic development, Carinthia, Slovenia

Uredništvo je prispevek prejelo 28. junija 2000.

## 1. Uvod

Koroško v Sloveniji sestavljajo Mežiška, Mislinjska in Zgornja Dravska dolina, zato jo pogosto imenujemo kar dežela treh dolin. V splošnem je pokrajinsko dokaj enotna, v drobnem pa so za vsako dolino značilne svojevrstne naravne razmere, ki skupaj z rudnimi nahajališči in ugodno prometno lego krojijo usodo njenih prebivalcev. Mežiška dolina je usmerjena v industrijo, ki pa je skoraj povsem uničila njen zgornji del in iz Meže ustvarila mrtvo reko. V Mislinjski dolini se je zaradi velikih zalog lesa razvila lesnopredelovalna industrija, ki pa je manj očitno spremenila podobo doline. Zgornja Dravska dolina se je razvijala predvsem zaradi prometne lege ob plovni poti po Dravi in železniški povezavi s Celovcem. Ker je Drava zaradi izgradnje elektrarn postala neplovna, nova državna meja po prvi svetovni vojni pa je presekala železniško progo, je razvoj tega dela Dravske doline zastal.

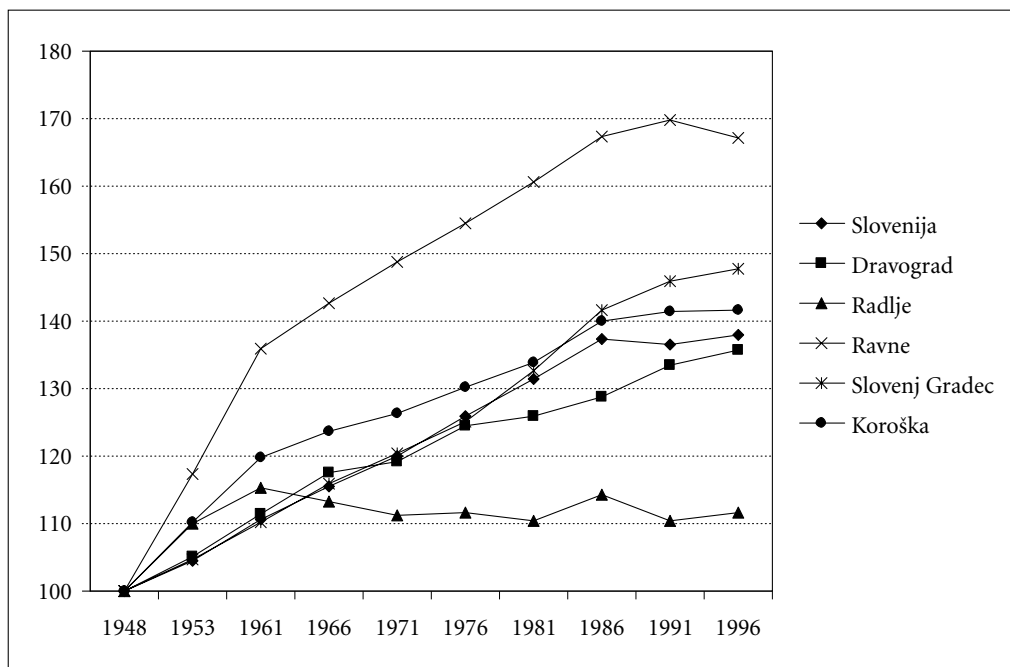
Za leta po drugi svetovni vojni je bila značilna pospešena industrializacija, ki je predvojnimi industrijskim središčem dala nov zagon. Zelo se je razširila železarna na Ravnah na Koroškem, tudi rudarski obrati v Mežici in v Črni na Koroškem so večali svojo proizvodnjo. Hitremu razvoju se je pridružila tudi slovenjgraška industrija. Rastoči industriji, ki je privabljala novo delovno silo, je sledilo hitro povečevanje števila prebivalcev. Prebivalstveni razvoj Koroške pa ni enak v vseh koroških občinah (Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec), ampak se razlikuje podobno kot njihov industrijski razvoj.

## 2. Gibanje števila prebivalcev po drugi svetovni vojni

V povojnih letih se je na Koroškem zaradi razvijajoče industrije hitro povečevalo število prebivalcev. Do leta 1961 je bila rast znatno večja od povprečja v Sloveniji. Med letoma 1948 in 1953 se je število prebivalcev povečalo za dobrih 10 %, med letoma 1953 in 1961 pa še za slabih 9 %. V trinajstih letih se je število prebivalcev na Koroškem tako povečalo za slabo petino. V Sloveniji se je število prebivalcev v istem obdobju povečalo za pol manj: med letoma 1948 in 1953 za 4,5 %, med letoma 1953 in 1961 pa za slabih 6 %. Po letu 1961 se je rast na Koroškem upočasnila. To lahko povežemo z upočasnjenim razvojem industrije in manjšo rastjo števila delovnih mest. Od leta 1961 se je vsakih deset let število prebivalcev povečalo za slabih 6 %. Takšna rast je bila nekoliko manjša od slovenskega povprečja (razen obdobja med letoma 1981 in 1991), kljub temu pa se je število prebivalcev med letoma 1948 in 1996 na Koroškem povečalo nekoliko bolj kot v Sloveniji: na Koroškem z 52.206 na 73.965, to je za dobrih 41 %, v Sloveniji pa za slabih 37 %.

*Preglednica 1: Število prebivalcev med letoma 1948 in 1996 v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah (vir: Statistični urad Republike Slovenije).*

leto	Slovenija	Koroška	Dravograd	Radlje ob Dravi	Ravne na Koroškem	Slovenj Gradec
1948	1.439.800	52.206	6.373	15.330	16.120	14.383
1953	1.504.427	57.532	6.698	16.878	18.901	15.055
1961	1.591.523	62.507	7.097	17.661	21.904	15.845
1966	1.664.453	64.548	7.493	17.372	22.997	16.686
1971	1.727.137	65.978	7.596	17.057	23.995	17.330
1976	1.814.152	67.954	7.934	17.110	24.912	17.998
1981	1.891.864	69.945	8.028	16.916	25.907	19.094
1986	1.977.679	73.082	8.209	17.525	26.979	20.369
1991	1.965.986	73.789	8.507	16.929	27.377	20.976
1996	1.986.989	73.965	8.654	17.121	26.934	21.256



Slika 1: Rast števila prebivalcev (leto 1948 = 100) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1948 in 1996 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

Rast števila prebivalcev ni bila enaka v vseh štirih koroških občinah. Kot kažeta preglednica 1 in slika 1, se je število prebivalcev najhitreje povečevalo v občini Ravne, predvsem zaradi hitrega razvoja železarne na Ravnah ter rudnika in topilnice svinca in cinka v Mežiški dolini. Med letoma 1948 in 1996 se je število prebivalcev te občine povečalo s 16.120 na 26.934 ali za 67 %. Še posebej hitro je naraščalo med letoma 1948 in 1961, ko se je njihovo število povečalo s 16.120 na 21.904 ali za slabih 36 %, kar predstavlja več kot polovico celotnega povečanja. Po letu 1961 se je rast upočasnila in približala povprečni stopnji rasti za Koroško. Med letoma 1991 in 1996 se je število prebivalcev celo rahlo zmanjšalo, predvsem zaradi osamosvojitve Slovenije, kar je povzročilo odselitev nekaterih prebivalcev iz drugih republik tedanje Jugoslavije, ter zmanjševanja števila zaposlenih v železarni ter rudniku in topilnici svinca in cinka.

Za občini Dravograd in Slovenj Gradec je značilen podoben, a bolj enkomeren in umirjen prebivalstveni razvoj. V občini Dravograd se je število prebivalcev vsako desetletje povečalo za okrog 6 %, skupaj med letoma 1948 in 1996 za slabih 36 % oziroma s 6373 na 8654 prebivalcev. V slovenjgraški občini se je stopnja rasti stalno povečevala. Med letoma 1948 in 1953 ter 1953 in 1961 se je število prebivalcev povečalo za okoli 5 %, nato pa vsako desetletje za skoraj 10 %. Med letoma 1948 in 1996 se je tako število prebivalcev povečalo za slabo polovico ali s 14.383 na 21.256.

V občini Radlje od Dravi se je število prebivalcev spreminjalo povsem drugače, čeprav je ta občina, tako kot dravograjška, del Zgornje Dravske doline. Razlogi so skriti predvsem v legi občine. Občina Dravograd leži nekako v središču Koroške. Glavni razvojni središči Ravne in Slovenj Gradec sta oddaljeni le 7 oziroma 10 km, kar lajša dnevno migracijo. Radlje pa so od Raven oddaljene že 24 km, od Slovenj Gradca celo 27 km, pa tudi Maribor je razmeroma daleč, 45 km. Poleg tega Radlje nikoli niso bile industrijsko razvite. Vse te pomanjkljivosti so negativno vplivale na rast števila prebivalcev. Med letoma 1948 in 1953 se je število prebivalcev povečalo za desetino, do leta 1961 še za dodatnih 5 %, nato pa vse do

leta 1991 rahlo zmanjševalo. Šele po letu 1991 se je spet začelo nekoliko povečevati, vendar do leta 1996 še ni preseglo števila iz leta 1961. Med letoma 1948 in 1996 se je število prebivalcev občine Radlje povečalo s 15.330 na 17.121 ali za slabih 12 %. To povečanje je v primerjavi z ostalimi občinami zelo majhno.

### 3. Gostota poselitve

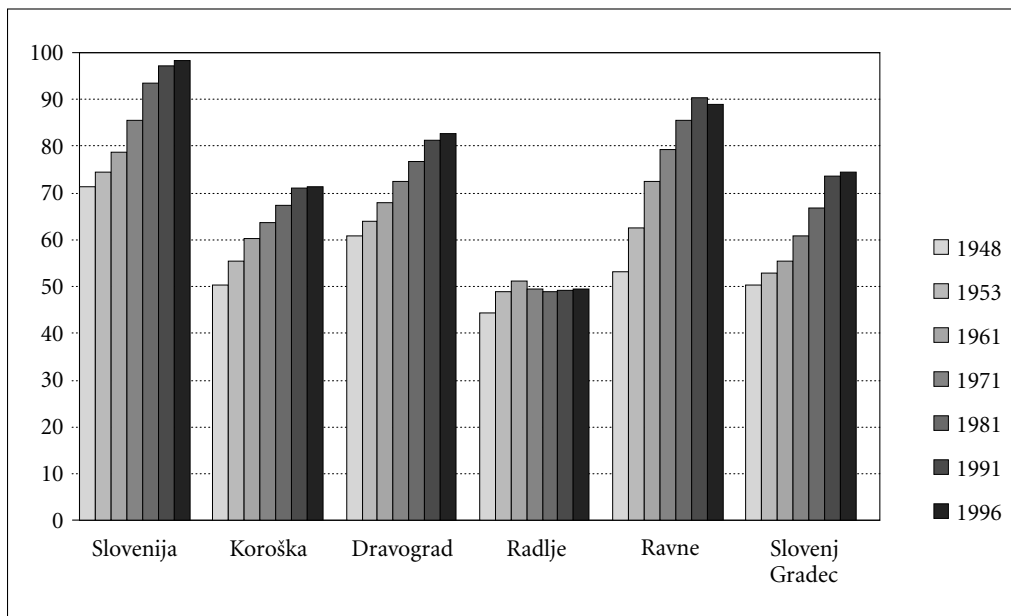
Z rastjo števila prebivalcev se je povečevala tudi gostota poselitve. Zaradi prevlade hribovitega sveta je gostota poselitve že od nekdanj razmeroma nizka.

Kot kaže slika 2, je bila gostota poselitve po drugi svetovni vojni vedno nižja od slovenskega povprečja. Leta 1948 je bila razlika 20 ljudi na km<sup>2</sup>, do leta 1996 pa se je povečala na 27 ljudi na km<sup>2</sup>.

Tudi pri gostoti poselitve so med občinami razlike. Leta 1948 je imela najvišjo gostoto poselitve dravograjska občina, 61 ljudi na km<sup>2</sup>. V naslednjih letih se je gostota postopoma povečevala, vendar brez velikih skokov. Ravenska občina je imela tega leta še nižjo gostoto, zaradi hitrega industrijskega razvoja in povečevanja števila prebivalcev pa je že leta 1961 je imela največjo gostoto poselitve na Koroškem, 72 ljudi na km<sup>2</sup>, hkrati pa se je zmanjšal njen zaostanek za slovenskim povprečjem. Do leta 1991 se je gostota poselitve povečala še za 18 ljudi na km<sup>2</sup>, po tem letu pa je zaradi zmanjševanja števila prebivalcev upadala tudi gostota poselitve.

V primerjavi z občinama Dravograd in Ravne je gostota poselitve v slovenjgraški občini do leta 1961 naraščala razmeroma počasi, nato pa hitreje, tako da se je do leta 1996 povečala na 74 ljudi na km<sup>2</sup>, kar je bilo največje povečanje med vsemi občinami.

Tako kot pri gibanju števila prebivalcev se je radeljska občina tudi pri gostoti poselitve razlikovala od drugih občin. Gostota poselitve je bila v tej občini vedno najnižja na Koroškem, verjetno zaradi izrazite prevlade hribovitega, za poselitev manj primernege sveta. Leta 1948 je bila gostota poselitve vsega 44 ljudi na km<sup>2</sup>, do leta 1961 se je povečala na 51 ljudi na km<sup>2</sup>, kar je bil višek, nato pa ni več



Slika 2: Gostota poselitve (število ljudi na km<sup>2</sup>) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1948 in 1996 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

preseгла meje 50 ljudi na km<sup>2</sup>. Razlika v gostoti poselitve med Koroško in občino Radlje se je od leta 1948 do leta 1996 povečala s 6 na 22 ljudi na km<sup>2</sup>.

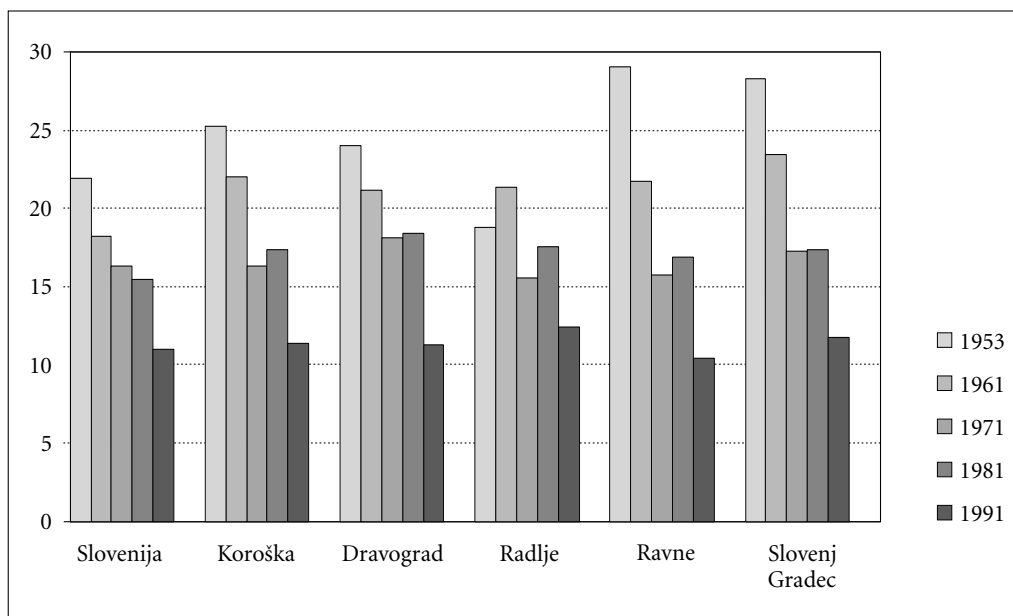
#### 4. Rodnost, umrljivost in naravni prirastek

Rodnost je odvisna od številnih dejavnikov. Na Koroškem so takoj po vojni na rodnost vplivale še predvojne razmere, ko je bila rodnost dokaj visoka. Svoj del je prispeval tudi psihološki dejavnik, ki se pojavi po večjih spopadih, ko se kot nekakšen naravni odgovor na željo po ohranitvi rodnost vedno poveča.

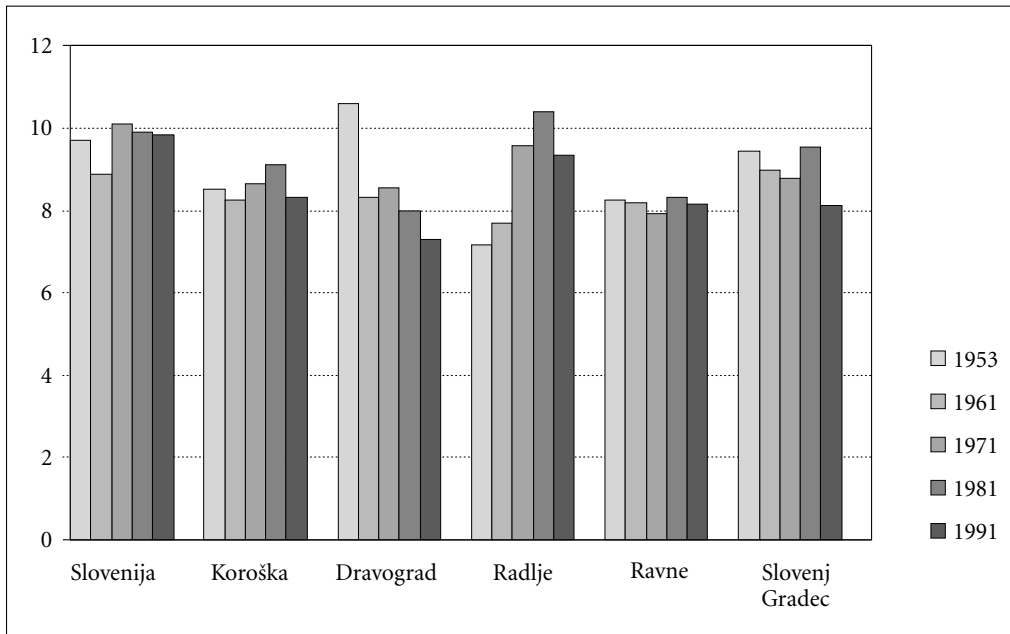
Na rodnost vpliva tudi delež žensk v fertilni dobi, torej žensk, starih od 14 do 44 let. Celotno raziskovalno obdobje se delež žensk te starostne skupine ni bistveno spreminjal. Tako v Sloveniji kot na Koroškem in v posameznih občinah so ženske te starostne skupine predstavljale dobro petino prebivalstva, kljub temu pa je rodnost vztrajno padala.

Kot kaže slika 3, je bila leta 1953 rodnost še dokaj visoka. Tako kot pri rasti števila prebivalcev je Koroška tudi pri stopnji rodnosti presegala slovensko povprečje. Leta 1953 je bila rodnost na Koroškem 25 ‰, leta 1961 pa 22 ‰. Po letu 1961 se je zmanjševala in leta 1991 padla na vsega 11 ‰, kar je bilo enako slovenskemu povprečju. Podobno je bilo v posameznih občinah. Ponovno sta bili nekoliko v ospredju občina Ravne, kjer je bila leta 1953 stopnja rodnosti kar 29 ‰, in občina Slovenj Gradec z 28 ‰. Malenkost sta zaostajali ostali občini. Leta 1961 se je rodnost v vseh občinah gibala med 21 in 23 ‰, nato pa se je zmanjševala in se je izenačila s slovenskim povprečjem. Leta 1991 je imela z 10 ‰ najmanjšo rodnost občina Ravne, čeprav je imela nekdanj največjo. Občini Radlje in Slovenj Gradec sta bili z 12 ‰ izenačeni na prvem mestu.

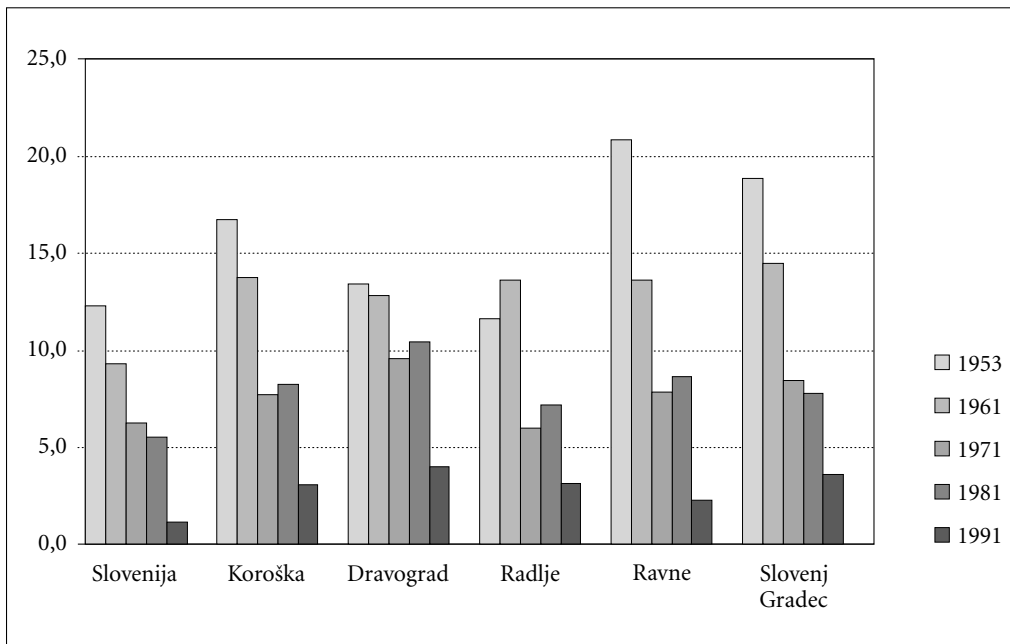
Pri umrljivosti zmanjševanje ni bilo tako silovito kot pri rodnosti, saj je bila umrljivost že dolgo razmeroma nizka in se je gibala med 8 in 9 ‰, kar je bilo za 1 ali 2 ‰ manj od slovenskega povprečja.



Slika 3: Rodnost (v ‰) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1953 in 1991 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).



Slika 4: Umrljivost (v %) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1953 in 1991 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

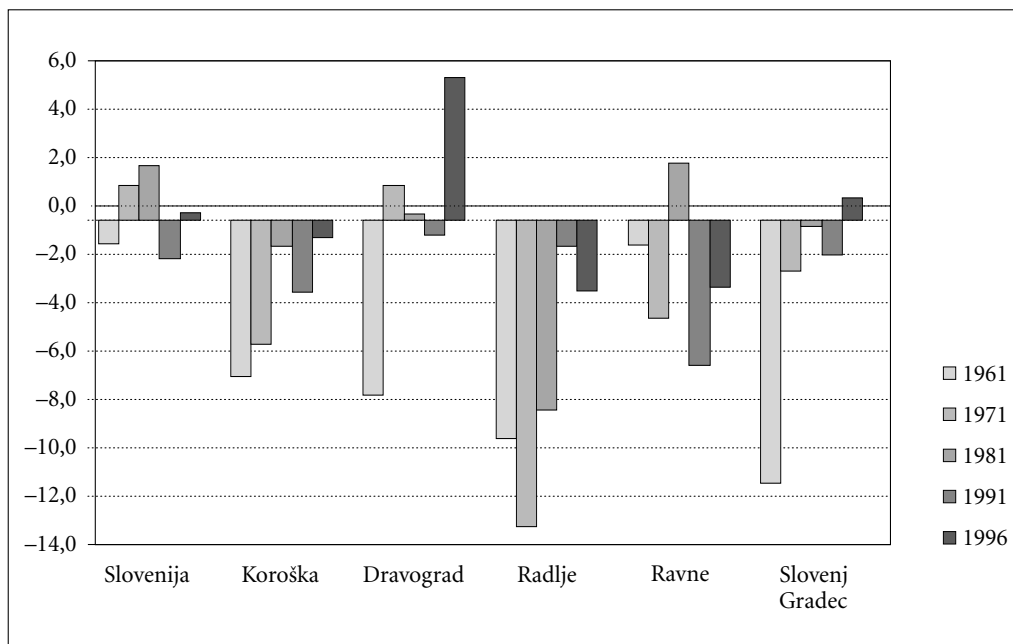


Slika 5: Naravni prirastek (v %) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1953 in 1991 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

Med posameznimi občinami ni bilo velikih razlik. Še najbolj izstopa občina Dravograd, ki je imela leta 1953 nekoliko višjo umrljivost, 11 ‰, nato pa se je zmanjševala in bila leta 1991 s 7 ‰ najnižja na Koroškem. V občini Radlje se je umrljivosti spreminjala drugače kot v ostalih občinah. Leta 1953 je bila najnižja med koroškimi občinami, komaj 7 ‰, nato se je počasi povečevala in leta 1981 dosegla 10 ‰, do leta 1991 pa se je znižala na 9 ‰, a bila kljub temu najvišja na Koroškem.

Zaradi visoke rodnosti in nizke umrljivosti je bil naravni prirastek na Koroškem sprva razmeroma visok: leta 1953 slabih 17 ‰, leta 1961 pa slabih 14 ‰, kar je bilo za 5 ‰ več od slovenskega povprečja. Med občinami sta ponovno izstopali ravenska in slovenjgraška. V prvi je bil leta 1953 naravni prirastek kar slabih 21 ‰, v drugi pa slabih 19 ‰, leta 1961 pa v obeh okoli 14 ‰, blizu koroškega povprečja. V ostalih dveh občinah je bil naravni prirastek obe leti pod koroškim povprečjem, kljub temu pa je bil še vedno višji od slovenskega. Po letu 1961 pa je, podobno kot pri rodnosti, prišlo do velikega zmanjšanja naravnega prirastka. Leta 1971 je bil v primerjavi z letom 1961 skoraj za polovico manjši. Do leta 1981 je nekoliko narasel, na 8,3 ‰, vendar je že do leta 1991 padel na zelo nizko raven, na vsega 3,1 ‰. Kljub tako nizkim vrednostim je bil naravni prirastek na Koroškem še vedno višji od slovenskega povprečja. Leta 1971 je bila razlika slabo promilo in pol, do leta 1981 se je povečala na skoraj 3 ‰, leta 1991 pa je bila le še 2 ‰. Razlike med občinami po letu 1961 niso bile več tako velike. V prejšnjih letih vodilni občini sta se približali povprečju, na prvem mestu pa ju je zamenjala občina Dravograd. Leta 1991 so imele vse občine nizko rodnost. Najnižjo, 2 ‰, je imela nekdanja vodilna občina Ravne, najvišjo, 4 ‰, pa občina Dravograd.

Poleg naravnega prirastka vpliva na gibanje števila prebivalcev tudi selitveni prirastek. Podatki o priseljenih in odseljenih osebah so na voljo samo za leta po 1961. Odselitev in priselitev je bilo veliko. Število selitev se je po letu 1961 postopoma zmanjševalo. Slika 6 kaže, da je bil za Koroško celotno obdobje značilen negativen selitveni prirastek. Pri tem je najbolj izstopala občina Radlje, kjer je negativen selitveni prirastek izničil celoten naravni prirastek. Leta 1971 je bil selitveni prirastek –13 ‰, naravni prirastek pa 6 ‰.

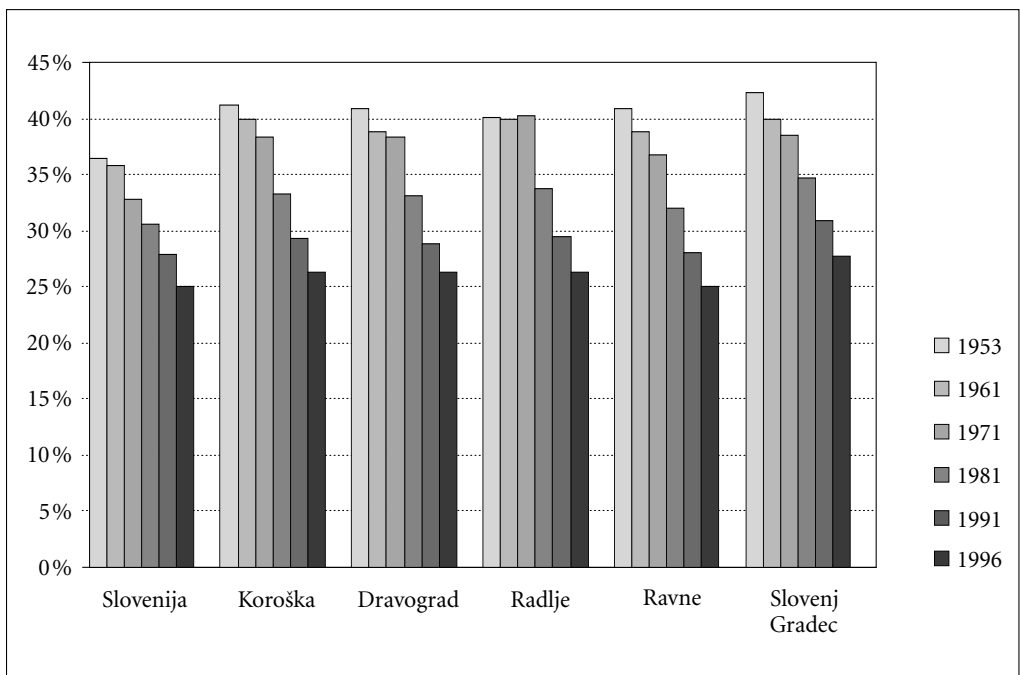


Slika 6: Selitveni prirastek (v ‰) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1961 in 1996 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

## 5. Starostna sestava prebivalstva

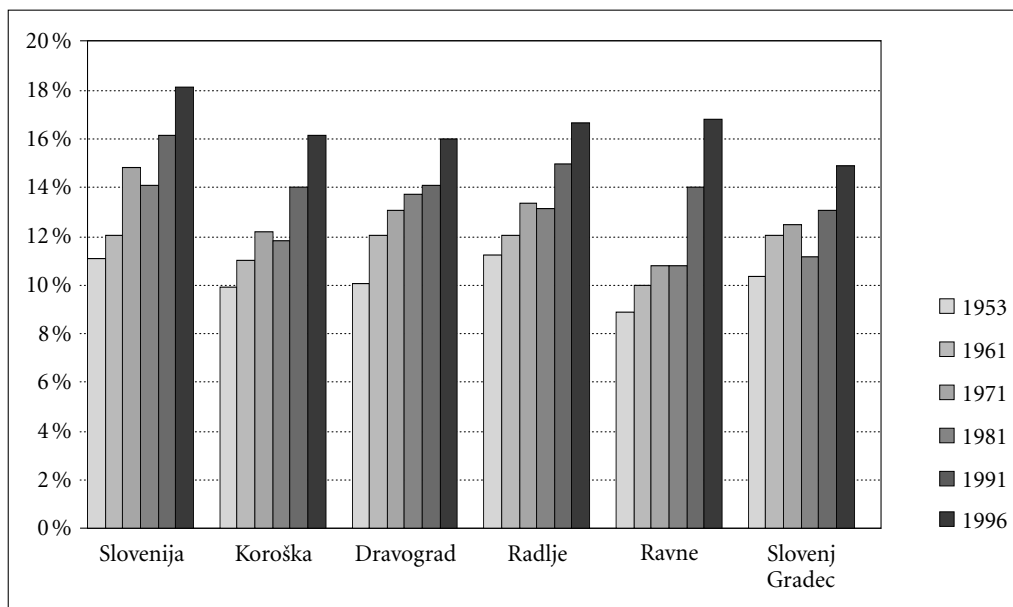
Visok naravni prirastek je veliko prispeval k dokaj ugodni starostni sestavi prebivalstva. Leta 1953 bi lahko prebivalstvo na Koroškem uvrstili med mlado. Mladi, stari do 20 let, so predstavljali kar 41 % vsega prebivalstva, starejši od 60 let pa samo desetino. Deleža za Koroško sta bila nekoliko višja od ustreznih deležev za Slovenijo, ki sta bila 37 in 11 %. Deleži po občinah so bili podobni koroškemu povprečju. Tudi starostni indeks je bil leta 1953 zelo ugoden. Za celotno Koroško je imel vrednost 31. Tega leta je imela Slovenija starostni indeks 40. Najmlajše prebivalstvo je imela občina Ravne, kjer je bil starostni indeks vsega 28, najstarejše pa občina Radlje s 36. Starostni indeks in oblika starostne piramide sta kazala na ugoden razvoj prebivalstva v prihodnje.

Leta 1971 je delež starih do 20 let na Koroškem že padel pod 40 %, delež starih med 20 in 60 let je ostal skoraj nespremenjen, delež starejših od 60 let pa se je povečal na 12 %. V primerjavi s Slovenijo je bilo prebivalstvo na Koroškem še vedno dokaj mlado. V Sloveniji so stari do 20 let predstavljali samo še tretjino prebivalstva, starejši od 60 let pa že skoraj 15 %. Veliko razliko v starostni sestavi prebivalstva potrjuje tudi starostni indeks, ki je bil na Koroškem 43, kar je še vedno omogočalo ugoden prebivalstveni razvoj, v Sloveniji pa že 62. Staranje prebivalstva se je nadaljevalo tudi v naslednjih letih. Do leta 1981 se je delež starih do 20 let na Koroškem znižal na tretjino in delež zrelih povečal na 55 %, kar je bilo še boljše od ustreznih slovenskih deležev. Leta 1991 se je delež mladih zmanjšal za dodatne 4 odstotne točke, delež starih pa dvignil na 14 %, kar je bilo že skoraj enako slovenskemu povprečju. Podobno se je poslabšal starostni indeks: na Koroškem se je dvignil na 64, v Sloveniji pa na 79. Prebivalstvo se je hitro staralo. Že v naslednjih petih letih se je delež mladih zmanjšal na četrtno, delež zrelih je ostal isti, delež starih pa se je povzpел na 16 %. Starostni indeks je bil na Koroškem 87, v Sloveniji pa že 103.



Slika 7: Delež mlajših od 20 let (v %) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih koroških občinah med letoma 1953 in 1996 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).





Slika 8: Delež starejših od 60 let (v %) v Sloveniji, na Koroškem in po posameznih občinah med letoma 1953 in 1996 (vir: Statistični urad Republike Slovenije).

## 6. Sklep

Prebivalstveni razvoj Koroške se je med letoma 1948 in 1961 zelo razlikoval od slovenskega, predvsem po naglem povečevanju števila prebivalcev zaradi hitrega razvoja delovno intenzivnih panog v gospodarstvu in po visoki rodnosti, ki je ob razmeroma nizki umrljivosti zagotavljala visok naravni prirastek. Zaradi hitrega povečevanja števila prebivalcev in visokega naravnega prirastka je bilo prebivalstvo Koroške mlado.

Po letu 1961 se je naraščanje števila prebivalcev upočasnilo, rodnost pa se je zmanjševala in približevala slovenskemu povprečju. Ker je umrljivost ostajala ista, se je zmanjševal naravni prirastek, ki pa je bil kljub temu dvakrat do trikrat višji od slovenskega. Slabšala se je tudi starostna sestava prebivalstva.

Čeprav je Koroška ozemeljsko dokaj majhna, je prihajalo v prebivalstvenem razvoju do razlik med posameznimi občinami. Najhitreje se je razvijala občina Ravne. V sredini sta bili občini Dravograd in Slovenj Gradec, ki sta začetni zaostanek za ravensko občino zmanjševali in jo do leta 1991 ujeli. Najslabši prebivalstveni razvoj je imela občina Radlje, ki po rodnosti in naravnem prirastku sicer ni zaostajala za ostalimi občinami, vendar ji prebivalstva ni uspelo zadržati. Velikokrat je bil delež odseljenih višji od naravnega prirastka.

Prebivalstveni razvoj Koroške med letoma 1948 in 1996 lahko tako razdelimo v dva zelo različna dela: obdobje ugodnega prebivalstvenega razvoja do leta 1961 in obdobje stagnacije po letu 1961. Glede na trenutne gospodarske razmere lahko pričakujemo obdobje negativnega prebivalstvenega razvoja.

## 7. Viri in literatura

Prebivalstvo Slovenije 1996. Rezultati raziskovanj 703. Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana 1998.  
 Popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji v letu 1991, Rezultati po občinah. Rezultati raziskovanj 617. Zavod Republike Slovenije za statistiko, Ljubljana 1994.

- Naravno gibanje prebivalstva LR Slovenije v letu 1948. Statistični urad Ljudske Republike Slovenije, Ljubljana 1950.
- Statistični letopis 1977. Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana 1978.
- Starost, pismenost i narodnost, Podaci za opštine prema upravnoj podeli u 1953 godini. Popis stanovništva 1953, knjiga XI. Savezni zavod za statistiku, Beograd 1960.
- Naravno gibanje prebivalstva 1953 in 1954. Zavod za statistiko LR Slovenije, Ljubljana 1955.
- Statistični letopis LR Slovenije. Zavod za statistiko in evidenco LR Slovenije, Ljubljana 1953.
- Statistični podatki po občinah SR Slovenije 1953, 1958, 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986. Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana.
- Statistični podatki po občinah Republike Slovenije 1991. Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana 1992.
- Statistični podatki po občinah Republike Slovenije 1995, 1996. Zavod Republike Slovenije za statistiko, Ljubljana.
- Gams, I., Vrišer, I. (urednika) 1998: Geografija Slovenije. Ljubljana.
- Perko, D., Orožen Adamič, M. 1998: Slovenija – pokrajine in ljudje. Ljubljana.

## 8. Summary: Demographic development of Carinthia for the period 1948 to 1996

(translated by Ana Verdenik)

Carinthia consists of three valleys and in each of them prevail specific natural circumstances which have administered its inhabitants' fate from the old times on. In the past the valleys' progress was administered by presence or absence of mineral deposits and traffic importance. Progress of valleys, conditioned by industry, affected demographic development of the whole country, as well, but it was different in the same way as it was industrial development.

For the post-war years accelerated industrialisation, which tendency was to base on its own forces, was significant. An additional, fresh impetus was given to the pre-war industrial centres. The thriving industry needed a lot of labour resources, and the result was rapidly increasing number of inhabitants.

Up to the year 1961 increase of inhabitants in Carinthia was considerably greater than Slovene average. From the year 1948 to 1961 the number of inhabitants in Carinthia increased for a fifth. In the same period the increase was half smaller in Slovenia. After the year 1961 the increasing tempo slowed down a little in Carinthia, every 10 years the number of inhabitants increased for 6%. In spite of that the number of inhabitants in Carinthia increased in the period from 1948–1996 from 52,206 to 73,965, that means for 41%, and in the same period the number of inhabitants in Slovenia increased for 37%.

In spite of rapidly increasing inhabitants number the population density in Carinthia was considerably lower than the Slovene average during the whole researching period. The difference was continuously increasing from the year 1948 to 1996. In the year 1948 in Carinthia lived approximately 50 inhabitants/km<sup>2</sup>, that was 21 inhabitants/km<sup>2</sup> less than the Slovene average. Rapid increase of inhabitants number in Carinthia resulted in population density difference, which was decreased to 19 inhabitants/km<sup>2</sup> in 1961. At that time there were 60 inhabitants/km<sup>2</sup>. Up to 1996 the population density difference increased again and it was already 27 inhabitants/km<sup>2</sup>. In this year the population density in Carinthia reached 71 inhabitants/km<sup>2</sup>, while the Slovene average approached to 100 inhabitants/km<sup>2</sup>.

Fertility in a society depends on social and welfare factors, and it is influenced by the number of women in fertility period, aged from 14 to 44 years. During the whole researching period the number of women from the age group did not change materially. Both in Slovenia and in Carinthia the women from the age group represented a fifth of the population, but in spite of this fact fertility decreased steadily.

The same as in increasing of the inhabitants number in Carinthia the fertility rate was higher than the Slovene average, as well. In the year 1953 fertility in Carinthia was 25‰, and up to the year 1961

it was decreased to 22‰, but all the same it was for 4‰ higher than the Slovene average. After the year 1961 fertility started to decrease rapidly, and up to 1971 it decreased to 16‰ and it became equal to the Slovene average. Up to the year 1981 it increased for 1‰, but in the year 1991 it decreased again and equalised the Slovene average of 11‰.

On the contrary with mortality there were no such big differences as there were found with fertility. The reason is that mortality was relatively low in all times and it always ranged between 8 and 9‰, that was for 1 or 2‰ less than the Slovene average.

High fertility and low mortality caused high natural growth in the years 1953 and 1961, which was in the year 1953 in Carinthia 17‰, and up to the year 1961 it decreased to 14‰, but in spite of this fact it was still for 5‰ higher than the Slovene average. After the year 1961 the natural growth decreased due to immense decrease of fertility. In the year 1971 it was almost half lower in comparison with the year 1961. Up to the year 1981 it increased a little, to 8,3‰, but already up to the year 1991 it fell very low, to 3,1‰. In spite of such low values the natural growth in Carinthia was still higher than the Slovene one. In the year 1971 the difference was slightly a per thousand and a half, up to the year 1981 it increased to almost 3‰, and in the year 1991 it was only 2‰, but in spite of all that it was almost three times higher than the Slovene one.

Besides the natural growth also migration growth affects inhabitants number range. Only data on immigrated and emigrated people for the year 1961 are available, but all the same it is noticeable that in Carinthia a very active migration was present. There were lots of immigrations and emigrations. The migration tempo gradually slowed down after the year 1961. However, the data on immigrated and emigrated people do not show a complete picture of migrations, the most important is migration growth. For Carinthia a negative migration growth was significant during the whole period, and it ranged between -6.5 and -0.7‰.

High natural growth contributed a lot to a rather favourable population age structure. In the year 1953 the population of Carinthia could have been ranked among young ones. Young people of age up to 20 took part of 41%, while there was only one tenth of people who were older than 60 years. These parts were a little higher than the Slovene average, in which there were 37% of people up to 20 years and 11% older than 60 years. The age index was very favourable, for Carinthia it was 31, and for Slovenia 40. Such a favourable age structure continued up to the year 1961, when it started to change towards negative direction in the same way as the natural growth and fertility. Participation of young people started to decrease while the old people participation slowly started to increase. In the year 1996 the part of young people was only 26%, but the part of old people increased to 16%. These parts almost equalised to the Slovene average. The age structure deterioration caused the index deterioration, which increased to 87 in Carinthia, and exceeded 100 in Slovenia and stopped at 103.